

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, községi egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. Tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többeszlőre közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek, a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

A kisiparos boldogulásának föltételei.

V.

(Befejező közlemény).

Mi sem könnyebb — mondhatná valaki — mint a bajokat föltárni. Segíteni a bajon, az észlelt betegségeket gyógyítani: az a fő.

A kisiparosnak, hogy a már jelzettem ismeretekre szert tehessen s így a műveltségét a kisiparos nevet kiérdemelhesse: az önképzés útjára kell térnie.

Igen, az önképzés legyen lelkük legfőbb vágya.

Elismerem azt, hogy a felnőtt korban nem feledve az élet nehéz küzdelmeit — nehezükre esik a tanulás. A mi a gyermekkorban nehéz: még nem elviselhetetlen.

Kísértsük csak meg! Lassan-lassan élesztgessük föl lelkünk szunnyadó erőit s látni fogjuk, hogy épen a férfikor az, a melyben a legáldásthozóbb munkát végezhetjük. Látni fogjuk azt, hogy a kitartó szorgalom, az erőteljes elhatározás mint győzi le a fokról-fokra felálló akadályokat. Ezer példát tudnék fölhozni a hazai ipar-történetből, hogy voltak és vannak maig is iparosok, a kik a felnőtt korban tanulták meg a legegyszerűbb ismereteket és mégis igen szép lelki műveltségre jutottak szert. Egy Szilágyi Istvánnak, Rajka Péternek, Vidais Istvánnak, Ganz Ábrahámnak s még több kiváló iparosnak élete fényesen igazolja, hogy még a legnyomasztóbb anyagi helyzet sem lehet gát azok előtt, a kik az önképzés szükségét lelkük mélyében átérzik.

Álljon itt egy edinburgi hires szerzőnek következő mondása: „Mint önképző egyén állok Önök előtt. Tanulásomat hitvány falusi iskolában kezdettem“.

Az életrevaló, tanulni vágyó iparos ember — mondom — lépten-nyomon van alkalma arra, hogy ismereteit gyarapítsa, bővítsse. Csak akarni kell. Ma már csaknem

minden nagyobb városban van áll. ipari szakiskola. Ezeknek tanerői mily készséggel látnák az iskola falai között az iparosokat, hogy utbaigazításokkal, jó tanácsokkal lássák el őket. Akár az általános emberi műveltség, akár pedig a szakképzettség szempontjából vesszük is a dolgot; e szakiskolák szívesen, örömmel nyújtanak segítő kezet: csak hogy segítsenek valóban jobb sorsra méltó kisiparosainkon. Csak nem kell idegenkedni ezen iskoláktól. Bizalommal, szeretettel kell közeledni azokhoz.

Hiszen mi is a célja ezen ipari szakiskoláknak? Egy oly iparos nemzedék képzése, a mely lelki műveltségével, szakképzettségével megmentse a kisipart a pusztulástól, hogy a kisiparos, e fontos nemzetgazdasági tényező életére szebb napokat derítsen.

A ki a korrallal nem halad: az marad. Egyetlenegy eszköze van a kisiparosnak, hogy úgy önmagát, mint szeretett családját boldogíthassa s ez — ismétlem — a tanulás!

Spaller József.

Elvi jelentőségű határozatok. A hirdetés-jog minden személynek olyan joga, a melytől meg nem fosztható s különösen azért nem, mert a hirdetés-jog érvényesítése kézi tevékenységet igényel, a mely az ipari cselekvés körébe esik s így az ipartörvények nem engedik meg, hogy valamely kézi munkálkodás akár egyeseknek, akár hatóságoknak kizárólagos jogát alkossa. (Bel- és igazságügyminiszterek leirata a székesfővároshoz.) — A pénzügyminiszter a főváros területén, mindennemű ingatlanosság átruházása után, a melytől állami illeték jár, az ennek pótlékaul tekintett egy százalékos városi illeték szedhetését hajlandó engedélyezni.

— **A székely nép különös figyelmébe.** Az „Aradi Székely Otthon“ elnöksége folyó évi december 15-től január 5-ig a Székelyföld speciális ipari és háziipari termékeiből, különösen gyermekjátékok, különféle tapló, fa-, cserép- és kosármunkákból, disz- és használati tárgyakból, egyszóval mindazon cikkekben, melyek karácsonyi és újévi ajándéktárgyak gyanánt értékesíthetők, Arad városában nagyszabású tárlatot rendez, melyen a kiállított tárgyakat el is árúsítja: E tárlaton szerzett tapasztalatok után célja az „Otthon“-nak az is, hogy a keresettebb cikkekben állandó bizományi raktárokat létesítsen úgy Aradon, mint vidéken. A tárlatra küldendő tárgyak kiállítását és azok elárúsítását az „Otthon“ teljesen díjtalanul eszközli és az eladott tárgyak értékét minden levonás nélkül juttatja a tulajdonos kezébe. A részvétel iránti jelentkezések minél előbb, azonban legkésőbb folyó évi november hó 1-ig eszközözlendők. Megfelelő jelentkezési iven az „Aradi Székely Otthon“-nál, avagy a marosvásárhelyi „kereskedelmi és iéarkamará“-nál kaphatók.

Kossuth-ünnep az agyagfalvi réten.

A legnagyobb magyar szelleme a mi lelkünket sem hagyhatta érintetlenül. Az örökké élő magyar ige a századik születésnapon nekünk is feltámadást parancsolt. Szomorúan fájdalmas is lett volna, ha éppen ott nem érezik az utólérhetetlen magyar ideál isteni hatalmát, hol naponként megelevenedik a nagy székely ősök daliás alakja, hol szüntelen látjuk atyáinkat, a mint a történelem egy-egy forduló pontján tanácskoznak, vagy korukat megelőzve a szeretetet iktatják törvénybe, megsörgetik kardjukat az imádott szabadság biztosításáért. Fájdalmasan látjuk ugyan, hogy nagyjaink, hatalmasaink nem nagyon sietnek, hogy méltóképpen megörökíthessük azoknak emlékét, kik lángoszlopok valának előttünk. De ha ők megfelelkezve Istentől reájuk ruházott hivatásukról, nem érzik meg szentelt helyeink nemzeti jelentőségét, mi a kicsiny, törpe nemzetség meg kell akadályozzuk, hogy zászlókat, melyre élet van írva, a megalkuvó had el ne sikkaszthassa. Hiszen Isten is sokszor a gyermekek szája által hirdeti az ő dicsőségét.

Vezérünk igaz, jó és derék volt. Lelke egy kissé kurucz, de nem úgy, hogy megijedjen valaki tőle, magas ideáljai számára kényes helyzete dacára, mindig megtalálja a megfelelő alakot. Ne ijedjenek meg önök, Ugron János e hazafi. A bögözi képviselőtestületnél határozott szavakkal követeli a Kossuth-ünnepély megtartását. De ott csak egy szó kell, a szívek azonnal lobogó tüzet fognak. Egy nap alatt Agyagfalva, Mátisfalva, Magyarós, Décsfalva, Óczfalva vezetői szentül fogadják, hogy szeptember 21-én mindnyájan ott lesznek népük seregével az agyagfalvi réten, meghajtani zászlóikat a nagy Kossuth előtt. Hol a magyarok megváltója szellemében az ősök oly sokszor emeltek oltárt s gyújtottak tüzet soha e nem hamvadó lánggal.

A bögözi ref. dalárda és zenekar naponként tartja buzgó karnagya Veres Ferencz vezetése alatt próbáit. A fenti községek papjai, tanítói, megállapítva a programot, sűrűn jönnek össze, megbeszélik az ünnepély részleteit, egy ad hoc énekkar tagjainak jelentik ki magukat s oly jól esik, ha a dal szárnyain elandalogva Kossuthal társalognak. Jó székely népünk lelkét is mintha valami csodálatos, eddig nem tapasztalt izgatottság szállná meg. A belső emberek lelkesedése, ide-oda járása mintha nyomokat hagyna az ők arcukon is. Összejönnek azután a mezőn, tanácskoznak: mi lesz, hogy lesz, ki volt Kossuth, ki emlékezik a magyar világkörüli gyűlésre...?

Végre elérkezik a várva-várt nap, a munkás népre való tekintettel, a legalkalmasabb idő, szept. 21-ike. Megállapodáshoz híven a községek lelképásztorai a szent helyekről hirdetik ki a népnek, hogy szent emlékek napja a mai. Délután egy órakor az összes községek harangjai megszólalnak. Egyszerre mozdulnak a nemzeti sűrű

zászlók. A nép mintha a legnagyobb magyar elbűvölő szavát hallaná, Kossuth-nóták éneklése mellett tódul a zászlók után. Az ünneplés színhelyén a szép agyagfalvi réten két nagy oszlop között virágkoszorúkkal, lombfüzérrel körülvéve jóságosan tekint szét a legtovább látó magyarnak imádott alakja. Közvetlen előtte izléses emelvény áll szőnyegekkel borítva. Az agyagfalvi tanítók lelkesedését dicséri. A községek népe egymásután érkezik. Agyagfalva, Mátisfalva, Magyarós, Décsfalva. Bögöz távolról feltűnik, Óczfalváról jő két zászló alatt, felváltva hazafias dalok akkordjai ütöttek meg a fület s erős zenekar hangjai. Megható jelenet, mikor minden község meghajtja zászlóját Kossuth előtt. A nép nagy tömege ünnepélyes arccal jár ide-oda s helyezkedik az emelvény előtt, de szemé szüntelen Kossuth alakján csüng, ki mintha beszélne s boldogan mosolyogna. Nyomban megérkezik kocsiján Ugron János, a minta képviselő is. Lelkes, kitörő éljenzés kíséri helyére. Megkezdődik a program lejárata, mert ki tudja, hátha elnyulik. A lelkek először is ég felé irányulnak, mert a mai nap ajándéka onnan szállott alá. A bögözi ref. dalárda szép vallásos énekével, Kállai Ferenc óczfalvi pap gyönyörű imájával mutatta meg, minő szempontból kell e nap ajándékát tekinteni. A himnust mindnyájan a belső emberek dalkara által vezetve, lelkesedéssel énekeltek. Most Kis Károly agyagfalvi agg, de ifju lelkű pap lépett az emelvényre s nagy hűvel, lelkesedéssel elmondott beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Nyomban Ugron János, az ünnepi szónok foglalta el helyét. Beszéde mint gyorsan hömpölygő ár, úgy ragadja magával az egyszerű, de becsületes, hazafias szíveket, közbe-közbe kitör az önzetlen lelkesedés villáma. Mikor ott hagyja helyét, akkor is oly meglepődve néznek rá, mintha mondanák: bár beszélsz vala még, az Isten megáldjon. De ekkor már halljuk, a mint a papok és tanítók kara fülbemászóan éneklé: „Tavaszi elmúlt...” Ezután Veres Ferenc bögözi tanító erős hangja zúgja át a széles teret, Szabó Albert „Kossuth” cz. költeményét szavalja. Az éljenzés csillapultával Vida Mózes agyagfalvi tanító rokonszenves, gondos előadással ismerteti a nagy férfi életét. Az általános elismerést méltán megérdemelte. Erre rázendít a belső emberek kara s a közönség majd a bögözi ref. dalárda zenekara: „Kossuth Lajos azt izente...” A lelkesítő ének elhangzásával György Sándor agyagfalvi tanító lépett az emelvényre, szavalta Ötvös Leó „Szeptember 19.” cz. költeményét szépen, elragadóan. Ujra a „Száműzött dala” hangzott fel a belső emberek ajakán, Keresztes János bögözi tanító szavalt lelkesedést kelteve. Majd alólírott rövid bezárója, adakozásra buzdító beszéde s a „Szózat” általános lelkes éneklésével véget ért ezen mindnyájunkra nézve emlékezetes ünnepély. Többen tánczra perdültek s a helyi emlék pénztárosa 14 koronát számolt össze. Így ünnepeltünk mi, mert mindnyájan érezzük, egy nemzet addig él, míg ideáljai vannak, míg igazi nagyjait meg tudja becsülni, míg hazafias czélokra tud és akar is áldozni.

(Bögöz).

Lajos János.

Egyházi élet.

Városunk ünnepe.

II.

Mintha „Protestantentag” lett volna... legelőbb is annak látszott, az ünnep második része. Felemelkedése a lelkeknek az evangéliumi magasságba... lerázva a földi véges nyűgöket... Nem lehet a benyomáson úgy hirtelenjében leszámolni. Nem tudja a lélek: min csodálkozzék? Bámulja-e a valódi belső ragaszkodást a papság részéről a főpásztor iránt; a rajongó lelkesedést az új lelkészszel szemben, vagy pedig azt a végtelen, önmegtágadásig menő szolgálatot, melylyel szolgálja a főpásztor az evangélium, a Krisztus

ügyét. Valóban, a hol ez van, örömet mondhat a Sion... Izrael leányának nincs mit könnyeznie. De lassuk sorjában!

Mult tudósításomban már jeleztem, hogy az újonnan választott lelkész 28 án fogja beköszöntőjét megtartani, melyre dr Bartók püspök is megígérte lejövetelét.

28 án a reggeli vonattal érkezett meg a püspök. Az állomáson a főpásztor határozott kívánsága ellenére ott volt az udvarhelyi egyházmegye papsága teljes számban. A város részéről ott láttuk a minden szépért, jóért lelkesedni tudó polgármestert a város főbb embereivel és az ev. ref. egyház presbyteriumát teljes számban. A megérkezettet Biró Áron boldogfalvi lelkész üdvözölte, mire a főpásztor válaszában kiemelte, hogy mint eddig, most is szívesen jelenik meg e városban, hiszen azt érzi, hogy szeretettel fogadják itt, hol annyi buzgósággal, annyi jobb eredményre méltó igaz törekedéssel szolgálják a protestantizmus zászlaját. Kéri, hogy fogadják szívesen. Az éljenzéssel fogadott beszéd után a főpásztor és a fogadására megjelent testületek kocsira ülve, behajtottak a városba. Itt a püspök Gönczi Lajos kollegiumi igazgató tanárnak lett a vendége.

Délelőtt fél 10 órakor már gyülekezett a papság, a keblit tanács, hogy hivatalos kíséretét alkossa meg a püspöknek a templomban való megjelenéskor. 10 óra előtt pár perccel megkondultak a harangok és a főpásztor kíséretével bevonult a zsufolásig megtelt és ez alkalomra gyönyörűen feldiszitett templomba. Nem mondjuk eléggé találón, hogy zsufolásig... hanem azt a hagyományos gombostühelynyi ürességet sem lehetett volna megtalálni... Alig hogy a kíséret bevonult, megszólalt az orgona és a reformátusok édes-bús zsolttára kelt szárnyra... mintha Dávid énekes papjainak ajkáról szállana az égbe: „Te benned biztunk eleitől fogva”. Aztán a „Székely Dalegyet” adta elő Bethowennek: „Isten dicsősége” című himnusát gyakorolt énekkarra valló precízitással... Majd a főpásztor tartotta meg a beiktató beszédjét és imáját a tőle már oly sokszor hallott magas röptű szárnyalással, költői gondolatokkal... választékos szónoki formában... Nem, ezzel még nem mondtunk semmit! Beszéde olyan volt, mint a „tejnek itala”: táplálta a kisdedet, erőt adott a felnőttnek... A lelképásztori hivatal magasztos voltát, fenséges terheit a legfőbb pásztor, az igazi lelképásztor ajkáról lehet csak igaz valójában, a maga fenségében megismerni. Imája a közvetlen társalgás volt Istennel. Egyszerű és magasztos, érthető mégis mély; mesterkéletlen és mégis hatásos.

A püspök imája és a beköszöntés között élvezettel hallgattuk Händel örökszép „Diadalének”-ét, melyet az ev. ref. kollegium ének- és zenekara adott elő orgonakísérettel, páratlan precízitással.

És most a szószékre lépett az új lelkész, Vajda Ferenc. Lelkünk a gyorszárnnyu sas merész röptével emelte fel a végtelen magasságba úgy, hogy szinte fáj, a mikor ima végeztével felbugott az orgona hangja... Azonban egyik meglepetésből a másikba estünk. Hallottuk a „Dicsőség nekem” kezdetű soloquartettet orgonakísérettel. Ez énekarab egyike a legszebb vallásos daloknak. És ezt kiváló előadásban élvezni nagyon sokat ér. Elismerés, dicséret érette a szereplőknek, a vezetőnek és a kísérő művészek!

A végső akkordok elhangzása után mondotta el az új lelkész beköszöntő beszédét az I. Kor. 1. 23. 24. alapján: „Mi pedig predikáljuk a megfeszített Krisztust, a zsidóknak botránykozást, a görögöknek pedig bolondságot. De a hivatalosoknak mind zsidóknak, mind görögöknek, a Krisztust, az Isten hatalmát és az Isten bölcsességét”.

Beszéde első részében subjectív, az érzelmek hangján szólal meg. Majd rátér a gondolatra és annak a legmélyéből hozza fel az élet, a lélek valódi gyöngyszemeit... A Krisztusról, az ő evangéliumáról beszél egészen a Megváltó szellemében. Összehasonlítja a két tudományt, a két igazságot, felmutatja végtelen magasságát az isteni bölcsességnek és ebből kifolyólag az egyedüli tudomány, a mindig érvényes igazság egyedüli voltát. És ebből vezet le köteleltségeit... ez szabja meg neki az irányt, a melyet követni, a miért dolgozni élete egyedüli köteleltségének tartja. Küzdeni az evangéliumi világossággal a sötétség ellen, hadat izenni a vallás nevében a vallástalanságnak, folytatni a küzdelmet a hit ellenségeivel a végtelenségig, át nem lépni a határt, melynek őrizetére hivatott, építeni naponként bár homokszemmel is Isten országát.

ezt tüzte ki magának czélul, ennek a megváltását feladataul. Ez most is botránykozás a zsidó bolondság a „Görög” előtt. Ez nehéz feladat, túlhaladja erejét és kéri a főpásztor meg a lekezet minden egyes tagjának jóindulatu támogatását a szent ügy, az egyetlen igazság diadajuttatásában.

A mélyen gondolkodó főre, érzelmedus szíves és költői gondolatokban bővelkedő kedélyre való beszédhez hozzáadva az utólréhetlen könnyedséggel előadást: bizony, az Urnak elhívott szolgája. Nehéz helyen, éber őrálló! Szerencsés ez egyházközség, igazán bölcs vezetők, midőn figyelme az erdélyi papság egyik büszkeségére irányult papjuknak meg is tudtak nyerni: Vajda Ferenc személyében.

A jelenlevőknek egész lelkét átható beszéd után énekelte meg a „Székely Dalegyet”, a megszokott precízitással...

És ezzel véget ért az ünnep külső része. Istentisztelet végeztével az egyházmegye papsága, a kollegiumi előjáróság és az egyházközség képviselői tisztelgett a főpásztonál. Után a keblit tanács gyűlést tartott, melyen egyházközség lelkészi hivatalát vette át az újonnan választott lelképásztor.

A hivatalos ünnepély végeztével a fehér asztal mellé vonult a társaság, hol már várta az egész város színe-java a főpásztor, meg az lelkészt.

Megérkezésüket a Rákóczy-induló és hoszantartó éljenzés fogadta. Az asztalfőn Bartók püspök mellett Hollaky Arthur, vármegyénk ispánja, Kassay F. Ignác, Mezei Ödön főgondnok, Menyhárt András esperes, Vajda Ferenc lelkész, Szakáts Zoltán polgármester s a város vármegye vezetőférfiai ültek.

Az első köszöntőt Bartók püspök mondotta a királyra. Fennállva hallgatták és a beszéd hangzása után Sándorka rázendítette a Szózatot melybe a közönség éneke vegyült. Felköszöntött még: Solymossy Lajos dr a püspököt; Fejes Áron az új lelkészt; Vajda Ferenc egyháza polgári előjáróit és egyházközségét; Kovács Dániel udvarhelymegyei papságot és Menyhárt esperes Menyhárt esperes Hollaky Arthur főispánt és Szakáts polgármestert; Solymossy Lajos városi tanácsos Hollaky főispánt nemcsak mint a kormány képviselőjét, hanem e vármegye gazdaközönségének, iparosságának és kereskedőinek lelkes, ügyes, buzgó és hathatós támogatóját is üdvözli, a kiben egymagában eddig többet tett, mint valamennyi elődei; Hollaky főispán Bartók püspökre és az új lelkészre; Nagy Sámuel dr ügyvéd az összes állami tisztviselőkre üríti poharát s őszintén kívánja, hogy legelőbb óhajtásuk, a fizetésük rendeztessék, Kassay Albert dr városi főorvos Bartók Áront, az ügybuzgó administrator lelkészt éltesse a ki önzetlenül, minden fizetés nélkül végezte a közhatalom üresedésben volt lelkészihivatal ügyeit. Lelkes éljenzés követte beszédét. Legkiemelkedőbb volt Bartók püspöknek az a beszéde, melyben mintegy reflexióképen a folytatott társalgásra — a vallás és élet egymáshoz való viszonyát fejtegetve — a kölcsönös türelemre és együttes küzdelemre hívta fel a társaságot a vallástalanság ellen, muakára a mindent romlással fenyegető közönyösség ellen. Solymossy Lajos dr Vajda Ferencz farszádi körjegyző és feleségét, mint az új pap szülőit éltette. Az új lelkész pedig volt tauárait: Gönczi igazgató Félégyházi, Solymossy és Bod tanárokat és a református főiskolát éltette. Gönczi Lajos igazgató pedig visszaköszöntött az új papra, mint kiváló tehetséges és szorgalmas tanulóra. Solymossy tanácsos Vajda Ferenczét, az új pap feleségét köszöntötte fel.

A társas ebéd, hol a legderültebb hangulat uralkodott, d. u 4 órakor ért véget s mindnyájan kik ott voltunk, abban a biztos tudatban távoztunk el onnan, hogy városunk mostani ünnepét egy más, egy életadó irány kezdetét jelölte.

Bár úgy lenne!

B.

Egészség-ügy.

A „Székelykereszturi tanítói kör” tagjaitól valamint a m. t. lelkész és községi előjáró uraktól tisztelettel értesitem, hogy körünknek a f. év október hó 15-én Székelykereszturon tartandó gyűlésén a „Kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület” kiküldötte, dr Konrádi Dániel titkár ur az életmentés köréből előadást fog tartani. E tanulmányoknak ígérkező előadásra tanítói körünk mindenekelőtt szívesen lát. O. Hiedgkuton, 1902. szeptember hó 30-án. Sándor Lajos, kör elnöke.

Tan- és nevelésügy.

vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.
57196. szám.

Udvarhelymegye valamennyi tanító-jának, illetve tanítónőjének.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a tanítói nyugdíj ügyekben benyújtott kérvények és azok mellékleteinek bélyegilletéke tárgyában az 1902. évi 57196. szám alatt kiadott körrendelete.

Az orsz. tanítói nyugdíj és gyámalap körébe tartozó tanítók nyugdíjgyi beadványainak és azok mellékleteinek bélyegilleték kötelezettsége vagy mentessége tárgyában a pénzügyminiszterrel történt megállapodásom folytán a következőket adom a kir. Tanfelügyelőség tudomására:

Bélyegilleték mentességet csak azok a kérvények élveznek, a melyek:

1. az árváknak az orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalapból fentartott árvaházakban való elhelyezésére irányulnak;
2. amelyek tévesen megállapított szolgálati idő helyesbitésére vonatkoznak;
3. amelyek a tévesen megállapított nyugdíjigény helyesbitését célozzák;
4. végül amelyek az iskola fentartók vagy a tanítók által fizetendő járulékoknak téves előírás folytán való helyesbitésére vonatkoznak.

Ellenben bélyegilleték kötelesek az érdekeltek által:

1. az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe leendő felvétel;
2. a nyugdíjigénynek a javadalomban beállt változás folytán szükségessé vált újabb megállapítása (nyugdíjigény rendezése);
3. a tanítónak és hozzátartozóinak végellátása;
4. a nyugdíjjárulékok elengedése;
5. a nyugdíjintézeti járulékoknak, továbbá a már folyósított nyugdíjaknak, özvegyi segély és gyámpénzeknek egyik pénztártól a másikhoz való átutalása, végül
6. a fizetési halasztás vagy részlet fizetés engedélyezése tárgyában benyújtott kérvények

A bélyegilleték kötelesek között 1. és 2. helyen említett ügyekben a bejelentés bélyegmentes abban az esetben, ha úgy a felvétel, mint a javadalomban beállt változás felől a kir. Tanfelügyelőség hivatalos levelezés alakjából tesz jelentést.

Megjegyzem, hogy e rendelkezésem nem menti fel a tanítókat azon kötelezettség alól, hogy felvételüket a kir. Tanfelügyelőségnél maguk kérvényezik, sőt ellenkezőleg ezentúl is kötelesek felvétel végett a kir. Tanfelügyelőségnél jelentkezni s okmányaikat hozzám leendő felterjesztés végett személyesen vagy az iskolafentartó útján a kir. Tanfelügyelőségnél benyújtani.

Ebből kifolyólag továbbra is érvényben marad az 1892. évi 37290. sz. körrendelet azon intézkedése, mely szerint a felvételüket késedelmesen kérő tanítók nyugdíjigényességüknek kezdete csak azon év jan. 1-től kezdve számítható, amely évben okmányaikat a felvétel eszközölhetése végett a kir. Tanfelügyelőségnek beszolgáltatták.

Figyelmeztesse továbbá a vezetése alatt álló tankerületben működő tanítókat és óvókat, hogy a bélyegmenteseknek jelzett beadványok ezt a kedvezményt csak addig élvezik, míg a kérelem elsőfokulag eldöntve nincs, ha azonban a kérdés fölött már elsőfoku határozat hozatott, az ez ellen irányuló felszólamlás mindig bélyegilleték alá esik.

Értesitem végül, hogy a bélyegmentesen benyújtható beadványok mellékletei szintén bélyegmentességben részesülnek, ez a mentesség azonban csak magára a mellékleti bélyegre vonatkozik, nem terjed azonban ki a mellékelt iratok

bélyegére, amennyiben tehát a mellékletként becsatolt irat a fenálló szabályok értelmében okirati bélyegilleték alá esik, ez a bélyegilleték akkor is lerovandó, ha az iránt bélyegmentes beadványhoz vagy hivatalos levelezés mellé van csatolva.

Felhívom a kir. Tanfelügyelőséget, hogy e rendeletemet az érdekeltekkel egész terjedelmében közölje.

Budapest, 1902. augusztus 21-én.

A miniszter helyett:

Zsilinszky s. k.
államtitkár.

Teljes másolatban tudomás és mihez tartás végett adom ki.

Szekelyudvarhelyt, 1902. szept. 28.

Kir. s. tanf. szab.:

Poppov Péter,
kir. tanf. tollnok.

Udvarhelyvármegye lótenyésztése a multban és jelenben.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —

Közlő: lengyelalvi báró Orbán Ottó.

III.

Az oroszhegyi ló után a firtosváralyai és kecsetkiszfaludi székely lótenyésztés következett. Ebben a két községben szintén a szabad lótenyésztést követték, annyi különbséggel, hogy a lovakat nem vadmenesekben nevelték és nem erdős legelőkön tartották, mint az oroszhegyiek, hanem a nyomásos gazdálkodással fenntartott ugar határokon és közlegelőkön legeltették lócsordájukat és tenyésztési irányú szintén a szabadmének használata volt, a mennyiben, vagy az egyes székely birtokosok kiválóbb ménjeit, vagy pedig a község tulajdonát képező méneket bocsátották szabadon a lócsordák közé és azok fedték a kanczákat.

A nevelési rendszer ezen községekben még abban is különbözött az oroszhegyi lónevelés rendszerétől, hogy a lovak csak nyáron — a legeltetési idő alatt — voltak legelőn; télen pedig nappal akolban, éjjel pajtákban (istállók) takarmányoztattak. Ezen két község lóállományai között szórványosan katonai szükségletekre alkalmas lovak is voltak, a mennyiben abban az időben a 14 marok 3 hüvelyk magasságu ló már remonda volt.

Szép és virágzó lótenyésztése volt még Énlaka, Etéd, Martonos, Küsmőd, Bözöd és a két Solymosnak is. Ezen községek lovai szintén jó kitarók és minden fajhibától mentesek voltak. Tenyésztési irány a szabadmének használata; nevelési rendszer pedig a firtosváraljai és kecsetkiszfaludi.

Folytattak még lótenyésztést Korond s a többi Sóvidéki községek is szintén a szabadmének használatával és a már jelzett székely lótenyésztési módszerrel. Korondon az István-családnak olyan lovai voltak, hogy egy alkalommal egyik István lovai kitűnő voltát megmutatandó — nyáron, kánikulában két csikóját fatalpu számba fogta és úgy hajtott be Udvarhelyre a poros uton. Ilyent is képeses volt megtenni a székely ló!

A havas alatt még Zetelakának volt nagyobb lótenyésztése és a többi havasalyi és Keresztur vidéki községek is folytattak kisebb mértékben lótenyésztést jó sikerrel.

A homoródi járásban nagyobb mérvű lótenyésztést üztek Homoródklándon. Ezen község kanczaállománya meghaladta a 200-at. Tenyésztési iránya szintén a szabad ménekkel történt, a mennyiben a község rendszeren két mént tartott a lócsordában. A lónevelési viszonyok Almáson nagyon kedvezők voltak, mert a községnek igen nagy kiterjedésű erdős legelői, elsőrangú táplálékot nyújtott a lócsordának. A csikók szépen fejlődtek, az anyakanczák pedig a dus legelőn bő-

tejükkel jó csikókat neveltek. A takarmányozási rendszer szintén az előbbi községeknél jelzett irányu volt. Az almási ló csak részben hordozta magán a török- és tatárlóból származott székely ló jellegét, mert az apaméneket, az utolsó időben a közeli szászvidékről szerezték be és azok sokat változtattak az almási lovak jellegén. Különben igen jó minőségű használati lovakat neveltek, habár a fajhibáktól teljesen nem voltak mentesek. A szászfajtájú ménekkel történt keresztezés következtében szórványosan gyűrületem és szembaj is fordult elő.

A homoródi járásban Homoródkeményfalván, Abásfalván, Szentpálon, Karácsonfalván, Kányádban, Dályában és Derzben folytattak még lótenyésztést. Ezen községekben is a szabad ménnek használata volt az irány, melyet a szokott székely lónevelési rendszer mellett folytattak. A homoródi járás lótenyésztése egyáltalán nem tartotta meg a tiszta székely jellegét, mert részben a fedezetésre használt méneket, másrészt pedig az anyakanczákat a szomszédos szász községekből szerezték be. Ezért lovaik a székely jellegét elvesztették. De azért véralkotásra, tartóságra sokkal falülmulták a szomszédos szász lótenyésztők lóanyagát. A homoródi járás községei között Derzsnak a Ramocsa nevű nagykiterjedésű legelője nagyon alkalmas a lótenyésztésre.

A székelytenyésztők lovaikat nagy mennyiségben árusították el az Oláhországiaknak, a kik részben közvetlen a tenyésztőktől, részben pedig a székely lovakkal kereskedő lókereskedőktől vették meg. Ezen kívül sokat árusítottak el a kőhalmi, marosvásárhelyi, nagyszebeni, brassói, prázsmári és másországos vásárokon. A Magyarországon lakó szerbek, ráczok, a moldvai és oláhországi oláhok pedig, mint ismert anyagot jól fizették és így a székelységnek lótenyésztéssel foglalkozó része lóállománya után szép jövedelmet élvezett.

Magyarországban azon a vidékeken, a hol szerbek és ráczok laknak — még ma is — ha a lóállományt megsemmisítjük, fajjellegre egészen eltérnek a Magyarországon tenyésztett lovaktól, mert azok ma is magukon hordják a székely ló jellegét. Könnyű mozgás, szabályos testalkotás, szép fő, tág orrlyuk, kidülledt nagy szem és nagy vérűségükkel.

Szekely népfelvonulás a Mátyás szobor ünnepélyén.

Az „Erdélyi Kárpát-Egyesület“ által tervbe vett néprajzi felvonulásban méltó módon és alakban vesz részt vármegyénk székelykereszturi járásából összeállított székely népcsoport, mely eredeti székely öltözetben, székely lakodalmi alakban, összekötve székely tánczczal — fogja bemutatni az ország színe előtt eredeti jellegzetességét.

E népcsoport szervezésével megbízott Gálffy Kálmán főszolgabíró — okulva az ezredéves kiállításán rendszertelenül összeállított és bemutatott székely lakodalmon — a siker biztosítása szempontjából Jakabházi Gábor székelykereszturi főjegyzőt és Szász Ferencz alsósiménfalvi áll. isk. igazgató-tanítót kérte fel segítő társakul, kikkel együtt már a népcsoportot összeállította.

A csoportba felvették:

Elekes Sámuelné, Elekes Eszter, Györke Róza, Gál Ilona, Bálint Ilona, László Péter, Demeter Elek ifj., Tiboldi Dániel A l s ó s i m é n f a l v á r ó l; Kálmán Lajosné, Kálmán Lajos F i a t f a l v á r ó l; özv. Kerestély Dánielné, Raffaj Jánosné, ifj. Demeter Józsefné, Kerestély Lidi, Kerestély Zsuzsanna, Kerestély Mária, Ádám József, Raffaj János, Patakfalvi Sámuel, Fülöp (Szász) János, Ambrus József, Patakfalvi Lajos, Biró Dániel E n l a k á r ó l; Gyarmathy Lajosné, Gyarmathy Lajos U j s z é k e l y r ó l; Sipos Istvánné, Fülöp Ágnes, Faluvégi Zsuzsanna, Si-

pos Zsuzsanna, Faluvégi István, Sipos Gábor Nagysoly mosról; Barabás Póli, Máthé Rózália, Máthé Juliska, Nagy Gyula, Barabás József, Török József Kisoly mosról; Szabó Julesa, Karda Eszter, Török Albert, Deák Gergely, Szász Árpád Krispatakáról; Kovács Ferencz, Ozsváth Gergely, Pap Pál Kobátfalváról; Györgyi Rebeka, Szilveszter Lidi, Györgyi Sámuel Siklódról; Király Rákhel, Somogyi Ilona, Máthé Julianna, Gagy Lajos, Gedő János, Máthé László, Gedő Ferencz Etdröl; Izsák Julianna, Fazakas Julianna Kiskadacsból; Lőrincz Lajos Székelykeresztúrról; Kerestély Márton, Koronka Dénes Szentábráhmáról; Gálfi János Martonosból.

Ezen csoportozat a következő öltözetben fog megjelenni:

a) legények, férfiak: fehér gyolcs, bőju ing; tiszta fehér harisnya; fekete czondra posztó ujjas; csinos magyarszárú csizma; fekete, kerek székely kalap s fekete, virágos selyem nyakkendő; fekete lájbi;

b) leányok: fehér gyolcs, bőju ing, a nyaknál ellátva szép tászlival; lehetőleg pircs, fekete gyönggyel és fekete bársonnyal diszitett lájbi; a nyakon több szálu, lecsüngő kláris gyöngy; simára füstölt s egy ágba fonott haj, hosszú pántlikával; háziszóttos, színes fersing, középen kicsiny, alatt széles tászli fodrokkal; csinos fekete csizma;

c) fiatal asszonyok: felér gyolcs, bőju ing, a nyaknál ellátva tászlival; fekete lájbi, fekete gyönggyel és bársonnyal diszitve; nyakán többszálu, lecsüngő kláris gyöngy; simára füstölt, de kontyfüsű körül, kontyba tekert haj, világos fejkendővel; székelyszóttos, sötétbarna fersing, ellátva tászli fodrokkal; csinos fekete csizma; nem nagyon hosszú, de mégis térden alulérő, fekete kötény;

d) idős asszonyok: sötét színű ujjas és fersing, fekete surcuczal; fekete fejkendő; fekete csizma.

Ez öltözet nem csak izléses csinoságánál, hanem eredetiségénél fogva is figyelmet fog kelteni.

A lakodalmi meneten és eredeti székely táncznál medeséri Balog Jancsi fogja a jó székelynótákat huzni, ki negyedmagával a csoporttal fog megjelenni Kolozsvárt.

A csoport folyó hó 5-én d. e. Székelykeresztúron próba felvonulást es tánczot fog rendezni, melyen ugy Székelyudvarhelyről, mint a vidékről, nagyszámu néző közönség vesz részt.

Kolozsvárra az indulás e hó 11-én d. u. a személyvonattal történik, a csoport számára előre megrendelt vasuti kocsikon, honnan — reméljük — dicsőséggel fognak visszatérni szülőhelyükre székelyeink.

Különfélék.

Szépirodalmi mellékletünk. A „Székely-Udvarhely“ m. t. olvasóinak kedvezményképen igen tartalmas és változatos szépirodalmi mellékletet van szerencsénk mai számunkkal bemutatni. Ezzel is meghálálni ohajtván azt a meleg pártfogást, melyben nyolcz éven át oly kitaróan részesített kegyeskedtek. A „Magyar Csallád Képes Lapja“ ez a melléklet, melynek tartalma következő: *A Vörösmarty-szobor pályázata* (hat képpel). — *Idegenben.* Költemény Pásztor Árpádtól. — *Virágfakadás.* Irta: Thury Zoltán. — *Kis történetek.* — *Henriette királyné* (képpel). — *A sasvári hadgyakorlatok* (két képpel). — *Tubaróza.* Költemények. — *A bünbánó Magdolna grófnő.* Irta: Gergely István. — *A berlini husinség* (képpel). — *A divat.* Divatlevél Párisból. — *Miss Gladys Deacon* (képpel). — *Színházak.* — *Hogyan keletkezett a monte-carlói játékbank?* — *A Ländler-*

bank sikasztója (képpel). Végül pedig egy könyvbe köthető amerikai regény közlését kezdjük meg, melynek czime „*Bünös vér*“. Ebből minden számhoz 8 oldalt csatolunk. — *Csakis azon m. t. olvasóinknak küldhetjük a „Magyar Csallád Képes Lapja“ cz. mellékletünk következő számát, akik arra postafordultával előfizetnek. Teljes tisztelettel: a „Székely-Udvarhely“ szerkesztője és kiadóhivatala.*

— **A király ő felsége novenapján,** tegnap (szombaton) ünnepi szentmise volt a plebánia templomban, hol kishalmági Hollaky Arthur vármegyénk főispánjával élén az összes hatóságok és iskolák testületileg megjelentek.

— **Br Bartók** erdélyi reform. püspök, ki minden alkalmat megragad arra, hogy a főpásztorsága alatt álló híveket minél jobban összekapcsolja, tömörítse, egy napi itt időzés után szept. 29-én reggel utazott székhelyére, Kolozsvárra.

— **Buza és rozs vetőmag székely községeinknek.** Darányi Ignác dr földmivelésügyi miniszter kishalmági Hollaky Arthur vármegyénk főispánjának, mint az inségügyi bizottság elnökének fölterjesztésére, vármegyénk jég és árvíz által károsult székely kisbirtokosainak 1923 métermázsa buza és 547 métermázsa rozs vetőmag kölcsönt engedélyezett f. évi 84890. IV/3. sz. rendeletével. Ezen vetőmagból összesen tizenhat székely község birtokosai részesülnek a következő arányban: Kishacson 185 mm. buzát, 80 mm. rozst, Derzs 541 mm. buzát, Miklósfalva 287 mm. buzát, Firtosváralja 112 mm. buzát, 3 mm. rozst, Szentkirály, Fancsal, Kadicsfalva 57 mm. buzát, 72 mm. rozst, Bikafalva 6 mm. buzát, Patakfalva 52 mm. buzát, 6 mm. rozst, Küküllőkeményfalva 35 mm. buzát, 85 mm. rozst, Fenyéd 147 mm. buzát, 105 mm. rozst, Bethlenfalva 72 mm. buzát, 88 mm. rozst, Márafalva 55 mm. buzát, 65 mm. rozst, Pálfalva 26 mm. buzát, 3 mm. rozst, Magyarhermány 270 mm. buzát, 32 mm. rozst és Olasztelek 78 mm. buzát s 8 mm. rozst fog kölcsönképen kapni. A vételár 70 százaléka 1903. október 31-ig a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalhoz befizetendő.

— **Az Udvarhelyvármegyei Múzeum-Egyesület** ma (vasárnap) este igen érdekes és változatos programmal megtartandó estélyére ismételen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. A mult számunkban közölt műsor még bővült azzal, hogy Vikár Béla néprajzi felolvasásával kapcsolatban a székelykeresztúri Székely Társaság dalosköre négyes szólamra átírt székely népdalokat fog előadni az estélyen. A Daloskör tagjait a Múzeum-Egyesület tagjai látják vendégül.

— **Uj tanfelügyelőnk.** A hivatalos lap közlebbi számából örömmel olvastuk, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter Sziklay P. Gyulát, tanfelügyelőségünk vezetésével megbízott segéd-tanfelügyelőt a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába, vármegyénk kir. tanfelügyelőjének nevezte ki. Ezen hirt velünk együtt bizonyára a vármegye összes tanítósa örömmel fogadja, mert hiszen Sziklay rövid ittléte alatt is fényesen beigazolta, hogy ama terhes és igen sokszor kényes föladatakra, melyeket egy vármegye népoktatásügyének vezetése föltételez, legjobban megfelelni nemcsak hivatott, de ügyszeretéből kifolyólag képes is.

— **Emléktábla Feleky Miklós szülőházán.** Nagyalambfalva község lakói, a falu nagy szülöttének Feleky Miklós színművésznek szülőházát emléktáblával készülnek megjelölni. A mozgalom élén Gálffy Kálmán, a keresztúri járás agilis főszolgabírája áll. Az emléktábla leleplezését a jövő évi márczius hó 16-ikára tervezik, a nagyművész halálának első évfordulójára. A mozgalomhoz a magunk részéről is örömmel csatlakozunk, mert hiszen Feleky Miklós nagyneve mindnyájunkra dicsőséget jelent s azokkal a nagy érdemekkel szemben, melyeket szerzett, az emléktáblával hálánk és kegyeletünknek csak igen kis részét róhatjuk le. Az emléktáblát Hargitta Nándor, a helyi ipari szakiskola igazgatója, a kiváló szobrászművész mintázza, a ki Feleky Miklósnak a kerepesi temetőben felállítandó siremlékének elkészítésével is megvan bizva. A nagy székely művész emlékét megörökítő művek tehát itthon, az általa annyira szeretett szülőföldön készülnek és ez így is van jól.

— **Uj járásbíró.** A király Harmath marosvásárhelyi kir. alügyész, a városunkból nem régen eltávozott, köztiszteletben állott közhatalmú alügyész, vármegyénkbe a homoródi kir. járásbíróváraghoz járásbírónak nevezte ki. Az oklánd-vidéki jogkereső közönség is bizonyos legnagyobb örömmel fogadja ezen hirt, mert nemcsak jeles jogász, hanem magas műveltségű, kitünő író is, a ki valóban vezetésre hívó egyéniség.

— **Az udvarhelyvármegyei gazdasági-egyesület** f. hó 7-én d. e. 11 órakor választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai ez uton is meghívottak.

— **A helybeli tanári kör** ez évben is veszi működése fonalát és e hó 11-én (szombaton) tartja meg első gyűlését, mely alkalommal Guszty, ez idei titkár jelentést tesz a kör működéséről. E gyűlésen történi meg a tisztújítás és a folyó évi munkaprogram megállapítása is.

— **Vitaskérdések elbírálása a lenbeváltóság és gazdaközönség között.** A lenbeváltóság és gazdaközönség között felmerülhet bármely kérdés ügyekben a gyárossal kötött szerződés megváltoztatásáról választott bíróság megválasztásáról. A bíróság elnöke Ugron Zoltán fiatfalvi nagybirtokos. A bíróság tagjai pedig Gombos Sámuel tanár és Jäger József. Az udvarhelyi lenbeváltó-fióknál a gazdasági egyesület kiküldött bírósági tagja Szabó István szombafalva-városrészi nagybirtokos. A kelleknek megfelelő minőségű lenkóróra a megállapított legkisebb beváltási ár 102 kilogramm lenkóróra a székelykeresztúri telepen, vagy a székelyudvarhelyi vasuti állomáson őszszel mérve, készpénzzel fizetés mellett a következő: I. oszt., 75 cm.-es hosszabb lenkóróért 9 korona; II. oszt., 61-65 cm. hosszúért 7 korona; III. 40-60 cm. hosszúért 5 korona. A 40 cm.-nél rövidebb, valamint összekuszált száraz kórót is minősége szerinti 2-3 koronáért a gyáros tartozik átvenni. Mivel ezen feltételekre figyelmeztetjük a gazdaközönséget, egyuttal tudatjuk azt is, hogy esetlegesen lenbevitelnél bárminő vitás ügy legyen, forduljanak a fennebb megnevezett választott bírósághoz, mely teljesen szabad mérlegelés alapján fogja meghozni határozatát.

— **Ellenőrzési szemle.** A székelyudvarhelyi kir. 82. sz. hadkiegészítő parancsnokszék területében a folyó évi ellenőrzési szemle következő helyeken és napokon lesz. Székelykeresztúrt a keresztúri járás részéről: Október 8., 9., 10., 11., 12., 13. és 14-én; Homoródi oklándon az oklándi járás részéről: október 17., 18., 19., 20., 21. és 22-én; Székelyudvarhelyt az udvarhelyi járás részéről: október 24., 25., 26., 27., 28., 29. és 30-án; Korondon szintén az udvarhelyi járás részéről: november hó 1., 2., 3. és 4-én. Csikvármegyében Gyergyószentmiklóson a gyergyószentmiklósi járás részéről: október hó 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. és 24-én; Csikszerezdében a felcsiki járás részéről: október hó 27., 28., 29., 30. és 31-én, november hó 1., 2., 3. és 4-én; Csikszentmártonban a kászonalesiki járás részéről: november hó 6., 7. és 8-án. A szemlevizsga kezdete naponta mindig reggel 8 órakor. Utószemle Székelyudvarhelyt 1902. november hó 17., 24. és 25-én.

— **Október 6.** Az aradi vértanúk emlékére a helybeli kir. főreáliskola „Eötvös József“-önképzőiskola köre ma (vasárnap) d. e. 10 órakor az intézet tornacsarnokában ünnepélyt rendez, melyre a közönséget meghívja az elnökség. A műsor helyváltozatos pontból áll.

— **Lohmann Károly** cs. és kir. főhadnagy városunkból a bevonuló ujonczokkal Banyalukármegye, a hova áthelyeztetett.

— **A székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnasium** „Baróthi Szabó Dávid önképzőkör“ 1902. október hó 5-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a gymnasium disztermében Kossuth Lajos születésének százados évfordulója alkalmából emlékünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő hazafias közönséget ez uton hívja meg. Az ünnepély műsora a következő: 1. Szózat, éneklé az ifjúság

2. Megnyitó beszéd, tartja Diemár Kál-
VIII. o. t. 3. A zengő szobor, Pósa La-
szól, szavalja Brassai Imre VII. o. t. 4. Tavasz
... énekl az ifjuság férfi kara. 5. Ünnepi
széd. Tartja Szemlér Ferencz főgymn. tanár. 6.
szalva Jánossy Béla VIII. o. t. 7. Re-
saton, Charles Cunelantól. Duett. Hegedün elő-
ják Novák Béla VIII. és Barcsai Béla VI. o. t.
Felolvasás, tartja Gaál József VIII. o. t. 9.
ossuth-himnusz, énekl az ifjusági énekkar.

— **Papi beköszöntő.** Lőrinczi István volt
elsőrákosi unitárius pap ma (vasárnap) tartja
köszöntőjét a székelykereszturi unitárius egyház-
zségbe.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi
miniszter Szathmáry Lajos okl. tanítót a muzsnai
llami elemi népiskolához rendes tanítónak; a
magyar unitárius püspök pedig énekvezérnek ne-
vezte ki.

— **Ösztöndíjas tanítók.** Szabó Jenő kadácsi
özs. tanító és Götz Béla okl. tanítójelölt, cseke-
melyi lakos, előbbi a karczagi, utóbbi a csákvári
n. kir. földmivesiskolához az 1902/3-1903/4.
néven át tartandó két éves gazdasági tanfolyamra
800—800 korona ösztöndíj élvezete mellett
vétettek.

— **Az ingyenes könyvtiteli tanfolyamra** a
szakiskola igazgatóságánál f. hó 15-éig bármely
időben jelentkezhetnek a részt venni szándékozó
iparos mesterek és segédek. Reméljük is, hogy a
korral haladni kívánó iparosaink megragadják az
alkalmat arra, hogy ezen valóban nélkülözhetet-
len ismeretághban a szükséges gyakorlati ismeret-
eket elsajátítsák.

— **Októbernek elseje** helyett 3-án érkeztek
városunkba a 8 heti kiképzésre behívott póttarta-
lékosok — a tüzerek kivételével, a kik 27-én
fognak bejönni. Az ujonczok pedig holnap vonulnak
be „három kis esztendő“-re.

— **Pusztulnak, vesznek** . . . Oly kevesen
vannak; napról-napra fogy a számuk. Duló csaták
ezér veszélyei között életben maradtak s hirül
hozták övéiknek a magyar szabadság dicsőséges
kivívását félszázaddal ezelőtt. Akkor oroszán bá-
torsággal szembeszálltak a tulnyomó ellenséggel
s most az élet keserű küzdelmei hol ezt, hol
amazit legyőzik. Így ért véget Biró Miklós 48-as
honvéd élete is e hó 2-án este 8 óra tájban
Zetelakán. Az elaggott öreg önkézzel ottlotta ki
életét. A legszégeylenesebb halált választotta:
felakasztotta magát.

— **Gyilkosság.** Kecset község nevéhez ismét
szomorú eset híre fűződik. Pál János községi
pénztárnokot kedden meggyilkolták. Letartóztatás
is történt, de a gyanúsítottakat még nem hall-
gatták ki.

— **Kettős halál Alsósiménfalva mellett** Meg-
rendítő szerencsétlenségnek lettek áldozatai —
mint tudósítónk írja — szeptember 30-án este
7 órakor. Magyarai Ferencz és Vajda Mihály ma-
lomfalvi lakosok. Ezelőtt négy héttel több társuk-
kal együtt elmentek a szászok közé csépelni, hogy
családjuk számára a mindennapi kenyeret meg-
szerezzék. Midőn munkájukat bevégezték, 40—50
véka búzával haza indultak négyen egy szekéren.
A mint Alsósiménfalva közelébe értek, nagyon sö-
tét lévén — egyszerre beborultak az utról egy
méllységbe s a fenn nevezett két szegény embert
a rájuk esett sok zsák és szekér agyon nyomta,
míg a szekeres és két társuk életben maradtak. A
községből csakhamar segítség érkezett, azonban
már halott volt mindkettő. Magyarinak felesége és
4 gyermeke; Vajdának felesége és 80 éves öreg
apja siratja kenyérkeresőjét. A mint a jelek mu-
tatták, jól bepálinkáztak Székelykeresztúron és
Rugonfalván, mi bizonytal elősegítette szerencsét-
lenségüket. Ime a pálinkázás eredménye!

Közgazdaság.

Az udvarhelymegyei Gazdasági Egye- sület kiállítása,

A szept. 30-án tartott üszökiállítás iránt a
tenyésztők érdeklődése nagyon csekély volt, külö-
nösen a nagyobb tenyésztők távollétükkel tündö-
költék, valószínűleg azért, mert a választmány az
összes pénzdíjakat kis tenyésztőknek szánta s az

50 holdon felüli birtokosoknak elismerő oklevelek-
kel kellett volna megelégedniök. Egyedül Konez
Ármin és dr Demeter Lőrincz voltak az elismerő
oklevélre pályázók, a többi kiállító kisgazdákból
került ki. Pénzdíjat nyertek: Kovács János, Ben-
czédi Ferencz, Mircse Dénes 3, 2, 1 éves üszöikért
25—25 koronát. Bálint Sándor, Sándor Gergely,
Ferencz Domokos 20—20 koronát. Pálffy Mózes,
Bedő Áron, Vajda Dénes 10—10 koronát. Orbán
Mózes, Sándor Gergely, Pálffy István és Barabás
Lajos 5—5 koronát.

Konez Ármin és dr Demeter Lőrincz gyű-
teményes kiállításaiért diszoklevéllel tüntették ki.

Nagy baj volt, hogy a sz.-kereszturi járás ép
a kiállítást megelőző nap a nagy mérvben fellé-
pett száj- és körömfájás miatt elzárattott és így
azon vidék tenyésztői ha akartak volna sem je-
lenhettek volna meg, a mely vidék marhaállomá-
nya köztudat szerint a legszebb.

A gépkiallítás sikerében nem igen biztunk,
hisz gyárosaink a pozsonyi mezőgazda kiállítással
voltak elfoglalva s mégis ez aránylag inkább sike-
rült, mint az üszökiállítás, a mit főleg a helybeli
két vaskereskedő czég Rössler és Gábor és Papp
Z. Endre, továbbá Lánckzy Sándor és Fied-
ler János lengyáros uraknak köszönhetünk,
a kik áldozatot nem kimélve, szép gyűjte-
ményét állították ki a különböző talajmivelő
eszközöknek s egyéb főleg a kis gazdát érdeklő
gazdasági gépeknek. Képviselve volt az ekék min-
den fajtája, a fára szereltek és a teljesen fémből
készültek. A verseny alkalmával legjobbaknak
íteltettek a Toth Károly minta gazda által kiállít-
tott acél fordító-, a Konez Ármin és Fiedler Já-
nos által kiállított ugyancsak fordító ekék, mint
melyek a legkisebb igaerővel a legtökéletesebb
barázdát húzták. Általános elismeréssel találkoztak
a Papp Z. Endre és Rössler és Gábor czég
által kiállított kerülő ekék, valamint miskolczi
váltó ekéik, úgy ezek, mint Lánckzy Sándor gyáros
ur elismerő oklevéllel tüntették ki.

Feltűnt, hogy a vármegye nagyobb gazdái
Konez Ármin, Szabó István és Balázsy Sándoron
kívül egyáltalán semmit sem állítottak ki, elisme-
rés illeti Balázsy Sándor urat, aki különböző eké-
ket, boronát, répvágót mutatott be. Feltűntek
Soó István 3 tagu rovátkolt és sima, saját készít-
ményü hengerei.

Talán egy jövő kiállítás az illetékes körök
nagyobb részvétele mellett leszen megtartható.

Gazdaközönség figyelmébe!

Mindentéle **magvakat**, ugymint:
**Lóhere-, luczerna-, repeze-, lenmag-,
tökmag-, riczinus- és napraforgó** stb.
magvakat bármily nagy mennyiségben
veszek a legmagasabb napi áron s
azonnal készpénzzel fizetem.

Gál János,

kereskedő Székelyudvarhely.

**Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Ma-
rosvásárhelyi.** (Teljesen befizetett részvény-
tőke egy millió korona.) Üzletköre kiterjed
a bank és takarékpénztári ügyletek minden ágára.

1. Jelenleg kölcsönöket nyújt földbirtokra első
(és esetleg második) helyen való bekebele-
zése mellett: a) 15—20 évi tartamra a tőke fél-
évenkénti részletekben való visszafizetése mellett,
600 koronától kezdve; b) törlesztő kölcsönöket
50 évig terjedhető időre a tőkét és kamatot is
magában foglaló félévi annuitások ellenében. 2.
Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedhető váltókat
betáblázás mellett vagy a nélkül. 3. Elfogad ta-
karékpénztári betéteket könyvecskékre vagy folyó-
számlára és azokat rendszerint felmondás nélkül
fizeti vissza. 4. Lombard kölcsönöket nyújt tőzs-
dén jegyzett értékpapírokra. 5. Bizományi üg-

leteket eszközöl, kifizetéseket és beszédeket tel-
jesít a bel- és külföld bármely jelentékenyebb
piacára. Vásárol és elad értékpapírokat, kül-
földi váltókat és pénzeket. Elfogad letéteket meg-
őrzés végett. 6. Képviseli az 1831. év óta fenn-
álló legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti Ál-
talános Biztosító Társaságot (Assecurasioni Ge-
nerali) és eszközöl tűz, jég, élet és baleset, va-
lamint betörés elleni biztosításokat a legolcsóbb
díjak mellett. Az Agrár Takarékpénztárnak Nyá-
rádszeredában és Erdőszentgyörgyön is van
fiókiintézete.

Hivatalos rész.

(Folytatás.)

Barsvármegye.	
1. Körömczbánya	1. Körömczbánya
2. Léva	2. Léva
3. Ujbánya	3. Ujbánya.
Békésvármegye.	
1. Gyula	1. Gyula
Beregvármegye.	
1. Beregszász	1. Beregszász
2. Munkács	2. Munkács
Besztercze-Naszódvármegye	
1. Besztercze	1. Besztercze
Borsodvármegye.	
1. Miskolcz	1. Miskolcz
Brassóvármegye.	
1. Brassó	1. Brassó
Csanádvármegye.	
1. Makó	1. Makó.
Csikvármegye.	
1. Csik-Szereda	1. Csikszereda
Csongrádvármegye.	
1. Szentcs	1. Szentcs
Esztergomvármegye.	
1. Esztergom	1. Esztergom
Gömör- és Kis-Hontvármegye.	
1. Dobsina	1. Dobsina
2. Jolsva	2. Jolsva
3. Nagy-Rőcze	3. Nagyrőcze
4. Rima-Szombat	4. Rimaszombat
5. Rozsnyó	5. Rozsnyó
Hajdúvármegye.	
1. Hajdu-Böszörmény	1. Hajduböszörmény
2. Hajdu-Nánás	2. Hajdunánás
3. Hajdu-Szoboszló	3. Hajduszoboszló
Háromszékvármegye	
1. Kézdi-Vásárhely	1. Kézdivásárhely
2. Seps-Szentgyörgy	2. Sepsiszentgyörgy
Hevesvármegye.	
1. Eger	1. Eger
2. Gyöngyös	2. Gyöngyös
Hontvármegye.	
1. Korpona	1. Korpona
(Vége köv.)	

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel
8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Kiadó lakások és gyümöl- csös.

Egy két szoba, konyha, kamra, pincze,
majorságketercz, fatartó, közös sütő-
és mosóházzal, valamint padlással bíró lakás
a z o n n a l; egy 3 szoba (kettő utcai), konyha,
kamra, külön elzárható fatartó, majorságketercz,
pinczével, közös padlás, nyári sütő, konyha és
virágos kerttel bíró lakás — **Szent-György nap-
tól kiadó.** Három holdon felüli, a legnemesebb
termő gyümölcsfákkal (köztük 28 diófa), 300—400
koronát érő takarmányterméssel, töröküzás hely-
veteményeskerttel, faiskolával, szénatartóval, mé-
hessel és nyári lakással bíró nagy gyümölcsös-
kert — szintén **Szent-György naptól kiadó.** Czim
e lap kiadóhivatalában.

Jó házi-koszt kapható esetleg la-
kással. Hol — meg-
mondja a kiadóhivatal.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Rózsa-
utczában egy faház udvarral
és kerttel együtt eladó. Tamás Ignác szijgyártó
bővebb felvilágosítást ad.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Töröl- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan **kaphatók:**

Albert Péter

kovácsmesternél
Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becsérél és kijavit. 6—52

Legfinomabb cukrász-sütemények

Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Főter, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

1165. szám folyó 1902. vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak V. 855|2—1902. plg. számú végzése által Udvarhelymegyei takarékpénztárnak, képviselve dr Nagy Sámuel ügyvéd által, zetelaki Szegedi F. Mihály, Szabó János és Huber Antal ellen 126 korona tőke s járulékaik iránti ügyben, alpereseknél Zetelaka községben, összesen 620 K 40 fillérre becsült következő javai, u. m.: Szegedi F. Mihálynál, 2 tehén fehér szőrűek és szarvuak 7 évesek Szabó Jánosnál egy 2 éves bika kékes szőrű fekete szarvu, Huber Antal helységében 4 szekér széna a csür két udorban, 26 drb csürpadlásnak való deszka 2 öl hosszuak, 2 drb vasas kerekű félvágás szekér, 1 vaseke vasas taligával együtt, ezen ingók Zetelakán rendre alperesek házául 1902. október hó 20-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőnek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-udvarhelyt, 1902. szeptember hó 25-én.

BIRÓ SÁNDOR, s. k.,
kir. végrehajtó.

Faarverési hirdetmény.

A homoródalmási közbirtokosság tulajdonát képező s az ideiglenes üzemttervben 1901—1905. évekre kihasználásra előirt 172.80 k. holdról a hatósági becslés szerint 9262 m² bükk müfa és 87048 m³ bükk tűzifából álló fatömeg 15838 K becsár mint kikiáltási ár mellett **folyó évi október hó 27-ik napján** délelőtt 10 órakor Homoródalmás községhezánál írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverés utján becsáron felül el fog adni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen részt vevők a kikiáltási ár 10 százalékát 1583 koronát készpénzben, avagy óvadékképes értékpapírban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el.

Az árverési és szerződési feltételek a közbirtokossági elnöknel Homoródalmáson megtekinthetők.

Homoródalmáson, 1902. évi szeptember 20.

A közbirtokosság elnöke.

Agrár Takarékpénztár Részvényt.

MAROSVÁSÁRHELYT.

Befizetett alaptőke: Egy millió korona.

Jelzálog kölcsönök.

Jelzálogkölcsönt nyujt az intézet telekkönyvezett birtokra ugy első, mint második helyre is. A kölcsönkérvényben, mely bélyegmentesen, egyszerű levélben nyujtandó be, megjelölendő, hogy a kölcsöntkérő mely összegben és hány évre kívánja a kölcsönt felvenni.

Melléklendők:

1. Hitelesített legújabb teljes telekkönyvi másolat.

2. Hitelesített kataszteri birtokiv (a földadó kitüntetésével).

3. Azonossági bizonyítvány és esetleg más okiratok is, melyek a birtok értékének megállapításánál irányadók lehetnek (pl. becslések, adókönyvek, adásvételi, bérleti szerződések, biztosítási kötvények stb.)

Ha az intézet szükségesnek tartja, vagy a kölcsönkérő fél a tényleges érték megállapítása céljából kívánja, ugy a birtokot az intézet saját becsüse által megbecsülteti. A becsü költségei — melyeket a fél előlegezni tartozik — igen mérsékeltek.

I. Törlesztéses jelzálog kölcsönök:

50 évig terjedhető törlesztéssel. A félvélenként előre fizetendő annuitásban ugy a kamatok, mint a kezelési és törlesztési hányad is bennfoglaltatik.

A kölcsöntvevő fizet ez idő szerint **évi annuitás** fejében kamat és tőketörlesztéssel együtt

30 éves kölcsönnél 6 80% — 7% -ig.

50 " " 5.75% — 6% -ig.

Az elszámolási árfolyam ez idő szerint 97—98%.

II. Kamatozó jelzálog kölcsönök:

A kölcsönök 15 és 20 évre terjedhető időtartamra adatnak. A kamatok félvélenként előre a tőketörlesztések félvélenként utólagosan fizetendők. A kamat ez idő szerint 6½%, az elszámolási árfolyam 97—98% százalék.

III. Betáblázással biztosított váltókölcsönök

a legutányosabb kamat mellett, 6 hóra terjedhető lejáratl.

Faeladási hirdetmény.

A korondi közbirtokosság „Sugó” nevű erdejének 3514 m² müfa és 6437 m³ tüzi bükkfakészlete 1902. évi október hó 26-án délután 2 órakor a községhezánál megtartandó második nyilvános szóbeli árverés és zárt írásbeli ajánlatok utján el fognak adni.

Kikiáltási ár 8025 korona, bánatpénz 10 százalék. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Becslés és árverési feltételek alólírotnál megtekinthetők.

Korond, 1902. szeptember 29.

NAGY ISTVÁN
birtokossági elnök.

Sz. 7655—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járáshoz tartozó és megüresedett nagysolymosi körbábai állás betöltésére pályázatot nyitok azon felhívással, hogy kik ezen állást elnyerni óhajtják, folyamodványaikat felszerelve **folyó évi november hó 15-ig** az alólírt főszolgabíróhoz annál is inkább adják be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazás: 1. Rendes fizetés évi 100 korona. 2. Lakbér czimen 40 korona és 3. Minden szülesi közreműködésért 2 korona díj, avagy természetben egy véka jó minőségű gabona.

Székelykeresztur, 1902. évi szeptember hó 17-én.

GÁLFFY KÁLMÁN
főszolgabíró.

1902. El. 46—3.

Árlejtési hirdetmény.

A székelykereszturi kir. járásbírósnak geinek 1903-ik év január 1-től deczember leendő fütésére 63.5 köbméter s a székelykereszturi kir. járásbírósnak fogház helyiség fütésére ugyanazon időre 37.7 köbméter segü első osztályu kiszáradt hasábos bükkgyertyánfa szállításának biztosítása céljából **október hó 18-ik napján d. e. 9 órakor** járásbírósnak vezetője hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók ezen árlejtésre a tesítéssel hivatnak meg, hogy 1 koronás beállított írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, azonban az árlejtés napjáig az alólírott járásbírósnak vezetője kezéhez benyujtandók.

Az árlejtési feltételek a kir. járásbírósnak vezetőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelykeresztur, 1902. szeptember 22.

APÁTHY GYÖRGI

kir. járásbíró.

569—1902. végrh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbírósnak évi Sp. 382|5. számú végzése következtében Schuster Frigyes segesvári ügyvéd által kelt Broser János segesvári lakos javára Salamon etédi lakos ellen 386 K s jár. en 1902. évi szept. hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül foglalt és 883 K 80 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: hordók, lok, üvegek, házi butorok, bolti árucikkék szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-kereszturi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 382|2. számú végzése alapján 386 K tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 14. napjától járó 5 százalék kamatai, 1% kamatú váltó díj és eddig összesen 127 K 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek jég Etéden alperes kereskedésében és lakosság leendő eszközésére 1902. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül megjelölték és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők szükség esetén becsáron alul is el fog adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára elrendeltetik.

Kelt Sz.-kereszturt, 1902. évi szeptember hó 22. napján.

SZALONTAI ALBERT
kir. bir. végrehajtó.

szám.

szám folyó 1902. vh.

Árverési hirdetés.

A szekelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó megteszi, hogy a szekelyudvarhelyi kir. járásnak V. 578:2—1902. polg. számu végzése Budapesti Liebmann Armin cégnek, képviselője dr. Roth Sámuel ügyvéd által, az orosz-erdőn, a Varság tisztása nevű helyen lakó Károly kereskedő ellen 495 kor. 28 fillér és járuléka iránti ügyben alperesnél Varságban lakó, összesen 667 koronára becsült értékű javai, u. m.: Egyszázötvenhat literes bronzos hordó és még 4-től 15. tétel alatti mint felülfoglalt ingók, úgy huszonöt méter hosszú és nyolcz mázsa len, ezen két tétel alattiak alapfoglalásképpen vannak elhelyezve, ezen ingók Oroszhegy Varságban lakásán alperes lakásán 1902. október hó 13-án 9 órakor nyilvános árverésen el fognak árverelni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet meg lehet venni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtó-megtekinthetők. Ezuttal felhívatnak mindazok, akik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvelhetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem kaptak, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem akadályozhatják, egyedül a vételár fölöslegére fognak utalni.

Szekelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Szekelyudvarhely, 1902. szeptember 13-án.

BIRÓ SÁNDOR, s. k.,
kir. végrehajtó.

Uj!

Hazai gyártmány!

Elismerő

oklevéllel kitüntetve!

Hazafias köteleseknek a versenyképes hazai készítményt!

5% és EMKE 5% az EMKE javára!
Pecsétviasz!

Felülmul minden gyártmányt!

Fölöslegessé teszi az eddig használt külföldi készítményeket!

Eredeti friss töltésben és csomagolásban Szekelyudvarhelyt egyedül:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajz-szerkereskedésében kapható.

Legolesőbb, mert legjobb!

KADAR- ÜZLETEMET

van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. — **Raktáron tartok:** boroshordókat, fenyőkádakat, csebreket, kártyákat és dézsákat. — Elvállalok gyári, raktár- és pinczeberendezéseket pontos és szolid kivitelben. — Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek. — Hordók hitelesítését is elvállalom. — Szives pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal:

Magyari István,
kádár-mester.

5-25

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a The Hallwood Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a legtokéletesebbek és ez időszereint a legjobbak a világon,

mert a The Hallwood fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanat alatt, egy tekintésre megláthatja, hány Receptért fizető vevője és azoktól végösszegeben mennyi bevétele volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének összesen mennyiért adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy különlegességért, vagy saját különlegességért hány vevője és azoktól összesen mennyi volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatatlan, hogy a The Halwood-féle fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és így csak egy művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Apotheke
A. Thierry in Pragrad
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

hatásu gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, esillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak büzeit. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, uj és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényit, fülfájdalmat stb. Úgyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatásu, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólrhetetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-evesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgülyés, a lábnak járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kitésebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások evésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és cégem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pragradban, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segitenek és eredményel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyűt ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyszertár“ Pragrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerárban és Bécsben Hradi L. gyógyszerárban.

Agrár Takarékpénztár Részvényt.

MAROSVÁSÁRHELYT.

Befizetett alaptőke: egy milló korona.

Van szerencsénk tudatni, hogy

Erdőszentgyörgyön

Főintézetet állítottunk fel, mely működését folyó évi október 1-én fogja megkezdeni.

A főintézet ügyeit a következő urakból álló választmány fogja intézni:

Elnök:

Schuller Frigyes ur, földbirtokos Erdőszentgyörgy.

Alelnök:

Dr Jőrend József ur, orvos Erdőszentgyörgy.

Választmányi tagok:

Schuller Rudolf ur, földbirtokos Erdőszentgyörgy,

Haragán József ur, kereskedő Erdőszentgyörgy,

Kecskés László ur, földbirtokos Rava,

Nemes Sándor ur, lelkész Gyalakuta,

Pálffy Zsigmond ur, földbirtokos Bözödujfalu.

A főközlet foglalkozik a takarékpénztár üzletkörébe vágó minden ügylettel.

Mérsékelt kamat mellett nyújt 6 óra terjedhető váltó- és más kölcsönöket és elfogad takarékpénztári betéteket.

Üzleti napok egyelőre hetenként egyszer — szerdán — fognak tartani.

Kölcsönelőjegyzéseket elfogad és tájékoztat nyújt a választmány bármely tagja.

Marosvásárhelyt, 1902. szeptember hó.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Marosvásárhelyt

Igazgatósága.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Szekely-Udvarhelyt, a Fötéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászbavonását is elvállalja. Hullákat exhu máltat s bárhonnanszállítat. Raktárt tart fa- és érc-koporsókból, szemfödleket- párnák-, szalagok- és egyéb gyász kellékekből mindig nagy választékot. Uj gyászkoosik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Főelve: olcsó és pontos kiszolgálás.

27-52.

BALÁSSY IGNÁCZ

mészáros és hentes üzlele

Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca, a „Budapest”-szálloda átellenében.

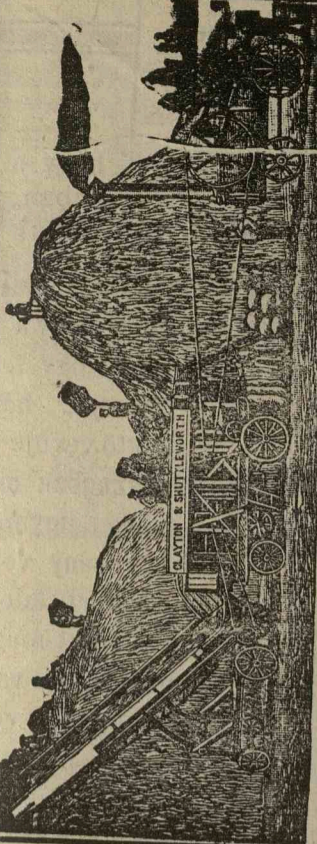
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Kossuth-utczában (a Budapest-szálloda átellenében) a mai kor legkényesebb igényeinek is teljesen megfelelően berendezett

MÉSZÁROS ÉS HENTESÜZLETEM

van, a hol naponta friss kolbász, virsli, pariser, kassai és szebeni felvágottak, lengyelkolbász, szafaládé stb. kapható. Ezenkívül friss marha-, borju- és sertéshusok szolgáltatnak ki a legpontosabban.

Marhahusnak kilója 36 krajczár.

Clayton & Shuttleworth
mőzgádasági gépgyárak © Budapest Váci-kört 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgépkészletek
2 1/2 egész 12 lőerős, szalmakaszatorók, konkolyosók, kaszáló- és szántógépek, szénnyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemese asztal-gépek.

2- és 3-vasu akék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kinyitatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgépgyára.

A homoródi járás főszolgabirójától.

Szám: ad. 4135-902. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Lövete nagyközségben a jegyzői állás elhalálózás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

- Ezen állás javadalmazása következő:
1. Törzsfizetés 1000 korona.
 2. Irodai átalány 60 korona.
 3. Hivatalos utazások alkalmával 2 korona napidij és 26 fillér km. pénz, mely évente 200-240 koronára megy fel.
 4. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.
 5. Természetbeni lakás
 6. Állami anyakönyvvezetővé leendő kineveztetése esetén 200 korona tiszteletdíj, továbbá 40 korona anyakönyvi dologi kiadás és 40 korona szolgáltatási díj.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képetítésüket, valamint eddigi alkalmazásukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi október hó 20-án d. u. 5 óráig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Homoródoklánd, 1902. szeptember hó 22.

Szabady Tivadar,
főszolgabiró helyettes.

Szám: ad 4001-902. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó Darócz nagyközségben a községi orvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I t.-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 1-ig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: évi 1200 korona — havi részletekben fizetve; természetbeni lakás vagy 100 korona lakbér; két öl fa; legeltetési jog, a mennyi egy ottani birtokost megillet; látogatási díj: nappal 40 fillér, éjjel 60 fillér; halottkémlesi és husszemplélési díjak.

Oklánd, 1902. szeptember hó 25-én.

Szabady Tivadar,
főszolgabiró helyettes.